

дръ и, като намърлил Дария вече мъртавъ, пролялъ искрени сълзи надъ тѣлото на нещастния царь, когото той искалъ да спаси.

Изложенитѣ тукъ дѣйствиа на Александра, които обематъ отъ излизанieto му отъ Персеполъ до достиганieto на Дария, вече мъртавъ — около 4—5 седмици, наистина заслужватъ удивление.*) Таково извънмърно напряжение на силитѣ, такава бързина въ движенията могли бихъ даже да се покажатъ невѣроятни, ако да не бѣхъ потвърдени отъ едногласното свидѣтелствувание на всички гръцки историци, особенно на добросвѣстния и справедливия жизнеописатель на Александра, Аррианъ. Това напряжение на силитѣ и бързина въ движенията доказватъ безспорно, че, изисквающъ отъ войскитѣ си извънмърни, почти невъзможни усилия, той и самъ ни най-малко не жалилъ себѣ си, понеже се намиралъ всѣкога на чело на войскитѣ си, и че безпрѣкословното повиновение на послѣднитѣ проистичало както отъ тѣхната любовь и прѣданность къмъ него, тѣй и отъ силното имъ въодушевление отъ личния неговъ примѣръ. Усиленното и бързо движение на Александра струвало, безъ съмнѣние, загубата на таково число слаби и изостанали хора и паднали коне, каквото би му струвало, убити и ранени, единъ частень бой съ неприятеля; но цѣльта, която той си задалъ, напълно оправдавала този родъ жертви. Ако ли пъкъ може да се покаже странно,

*) Нито Аррианъ, нито другитѣ историци означаватъ съ мѣстни пунктове посоката по която бѣгалъ Бессъ и го прѣслѣдвалъ Александръ. Но тѣй като Бессъ избѣгалъ въ Бактрия или сѣверный Кабулъ и южный Туркестанъ, то гвърдѣ въротно е, че Александръ го прѣслѣдвалъ отъ Семнавъ и Дамнавъ по посока къмъ днешния Нинабургъ и Серахсъ, или къмъ Тершишъ и Турбутъ въ персийския Хорасанъ.

че Александръ, царь и полководецъ, приелъ върху себѣ си длъжността на единъ частень начальникъ на прѣдненъ отрядъ войска, то това напълно се обяснява и оправдава отъ необикновенната буйность и нетърпѣливость на характера му, отъ неговата страсть къмъ всичко необикновено, отъ прѣзрѣнието на труда и опасноститѣ и отъ великодушната ревность на благородната му душа за спасението на нещастния Дарий.

Като заповѣдалъ да погребятъ тѣлото на Дария въ Персеполъ съ всички подобающи на сана му и употребявани у персийцитѣ почести и обряди, и като се провъзгласилъ за неговъ приемникъ, Александръ съсрѣдоточилъ при Екатонопилонъ всичкитѣ останали назадъ войски и наскоро тръгналъ на сѣверъ, за Хиркания (Мазандеранъ). За по скорото и по лесното ѣ покорение, а сжщо и за да принуди да се прѣдадѣтъ наемнитѣ гръци, които до тогава били на служба при Дария, а сега се крияли въ планинитѣ и тѣснинитѣ между Партия и Хиркания, той раздѣлилъ войската си на три части. Съ едната испратилъ Кратера прѣзъ земитѣ на тапуритѣ; съ другата и всичкитѣ при нея тяжести и обози, испратилъ Еригия, по далечния пѣтъ прѣзъ равнинитѣ; а съ третата и най-силната, съставена прѣимущественно отъ леги войски, тръгналъ самъ той по най-трудния, но най-късия пѣтъ прѣзъ планинитѣ. Мѣсто за съединението на всичкитѣ три части била опрѣдѣлена Зевдракарта въ Хиркания (въ околноститѣ на днешния Балфрухъ въ Мазандеранъ). Резултатитѣ отъ това били: безпрѣпятственно влизание на Александра, Кратера и Еригия въ Хиркания, съединението имъ при Зевдракарта и доброволно покорение подъ Александра на тапуритѣ, мнозина отъ персийскитѣ сатрапи и велможи и най-послѣ на-